

Kalina Malina: Nošni peperudi. Razkazi. Literaturen glas. Sofija. 96 str.

Kalina Malina se je v bolgarskem slovstvu uveljavila z mladinskimi knjigami pesmi, romanov, povesti, pravljic in iger. Napisala pa je tudi romane in povesti s problematiko odraslih. Kakor nekatera prejšnja njena dela, tako ima tudi pričujoče avtobiografski značaj. Nekoliko romantično in ideliazirano oblikuje vrsto zgodb iz svoje mladosti, ki jo je prikazovala že tudi v drugih delih.

V. N.

Letošnji »Savremenik« Srbske književne zadruga

Kakor že osem let sem je SKZ tudi lani izdala štiri knjige svojega »Savremenika«, ki je, kakor že samo ime pove, namenjen živim srbohrvaškim pisateljem, ki naj bi bil pa po drugi strani tudi nekako zrcalo sodobnega književnega ustvarjanja doma. Jesenska zbirka, ki obsega kakor vedno štiri knjige, vsebuje sledeča dela: Nikola Šop, Od ranih do kasnih pijetlova (pesmi), Jela Spiridonović-Savić, Pripovetke (novele), Nikola Lopičić, Seljaci (novele), Milan Grol, Iz predratne Srbije (vtisi in spomini o času in ljudeh). O vseh štirih knjigah bom v naslednjem na kratko spregovoril.

Nikola Šop spada v vrsto najsubtilnejših srbohrvaških lirikov. Oglasil se je kmalu po svetovni vojni, prvo pesniško zbirko je izdal pred trinajstimi leti, drugo leto dni pozneje, tretjo (»Isus i moja sjena«) leta 1934., četrto pa letos. Sicer Šop ni plodovit pesnik in iz lastne skušnje vem, kako težko je recimo urednik kake književne revije dobil od njega pesem, ki je bila morda že pred meseci objavljena. Pesniki so navadno posebneži, Nikola Šop pa je prav poseben posebnost. Rodil se je v starinskem, patriarhalnem Jajcu v Bosni, hodil v banjaluško gimnazijo, na beograjski univerzi pa je študiral klasične jezike in je že nekaj let sem srednješolski profesor. Je posebno dobro podkovan latinec, pa je že tudi prevedel nekaj latinskih klasikov.

Reči moram, da so med Srbohrvati zelo redko sejani religiozni liriki. Posebej Srbi (Šop je sicer katolik) jih imajo malo (n. pr. Njegoša), prav tako tudi Hrvati (n. pr. Marin Sabić). Nikolo Šopa moramo po vsej pravici po osnovnem občutju uvrstiti semkaj. Njegova pred petimi leti natisnjena knjiga (Matica Hrvatska) »Isus i moja sjena« je v podtalnem toku, v svoji celotnosti religiozna lirika. Jezus je pesnikov prijatelj, s katerim govori kot z navadnim človekom, enostavno in preprosto, dasi ga v vsej tej priprostosti le priznava za Boga. Marsikod se človek spomni sv. Frančiška Asiškega, pa tudi pred kratkim umrlega religioznega pesnika Jammesa. Razen tega ga je v Šopovi liriki tudi nekaj zagrenjenosti in deloma tudi ironije, še več pa socialnega občutja, tako da je pred kratkim nekdo imenoval Šopa nekakega krščanskega socialista. Prav za prav ima pesnik razumevanje za vse malo in preprosto, za vse, ki trpijo, ki so lačni, raztrgani, ubogi. Tako v prejšnji, pa tudi v naj-novejši pesniški knjigi.

Tudi v letošnji Šopovi knjigi »Od ranih do kasnih pijetlova« je nekaj motivov z Jezusom, ki so v vidni zvezi s pred leti izšlo zbirko. Razen dvajsetih krajših pesmi obsega knjiga še daljši ciklus z naslovom »Poraz djece pred nebeskim vratima« in pa trideset strani obsegajočo poemo v dramatični